

Onderzoeksplan 2013

Voorwoord

Met genoegen bied ik u hierbij het Onderzoeksplan voor 2013 aan van de Rekenkamercommissie (RKC) van de gemeente Leiden.

In onze brief van 15 oktober 2012 schreven wij dat het, voor een effectief functionerende Rekenkamercommissie, cruciaal is dat de Raad de RKC ziet als haar eigen instrument en er optimaal gebruik van maakt. Daarvoor moeten de onderzoeksonderwerpen aansluiten bij de behoeften en prioriteiten van de Raad.

Om hier invulling aan te geven hebben wij de afgelopen maanden gesprekken gevoerd met alle fracties om te inventariseren welke ideeën voor mogelijke onderzoeken bij de Raad leven. Dit heeft een uitgebreide lijst van potentiële onderwerpen opgeleverd. Ook langs andere kanalen hebben wij suggesties ontvangen voor mogelijke thema's en onderwerpen voor onderzoek. In dit plan geven wij aan hoeveel onderzoeken wij het komende jaar kunnen gaan uitvoeren, en welke mogelijke onderzoeksonderwerpen daarbij aan de orde zijn. Daarbij hebben wij getoetst aan de uitgangspunten en criteria, zoals geformuleerd in onze Onderzoeksstrategie 2010-2014. Graag bespreken wij met de Commissie voor de Rekeningen welke onderzoeksonderwerpen prioriteit hebben bij de gemeenteraad. Op basis daarvan zullen wij enkele onderzoeksonderwerpen daadwerkelijk ter hand nemen.

Daarnaast wijzen wij u nog op de mogelijkheid dat de Raad ook in de loop van het jaar een beroep op de RKC kan doen ten behoeve van kleinere ad-hoc onderzoeken waar een onafhankelijke beoordeling door de RKC gewenst is.

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om de Raad te danken voor het voor 2013 veilig stellen van het huidige budget van de Rekenkamercommissie door het aannemen van het amendement A120098/2 bij de behandeling van de begroting 2013. Hierdoor kan de RKC de werkzaamheden zoals geschetst in dit onderzoeksplan uitvoeren. Definitieve besluitvorming over het budget van de RKC is voorzien in het kader van de evaluatie van de rekenkamerfunctie. De RKC hoopt dat de in gang gezette evaluatie op korte termijn zal worden afgerond.

In ons jaarverslag over 2012 zullen wij, naast de verantwoording van onze uitgaven, nader ingaan op onze andere activiteiten en diverse lopende zaken, zoals de doorwerking van onze eerder uitgebrachte rapporten en onze lokale en regionale contacten.

Voor nadere informatie over de samenstelling en werkwijze van de Rekenkamercommissie en andere achterliggende documentatie verwijs ik u graag naar onze website <http://gemeenteraad.leiden.nl/raadscommissies/rekenkamercommissie/>.

Rob van Lint,
Voorzitter Rekenkamercommissie Leiden

Leiden, 16 januari 2013

Inhoudsopgave

1. Onderzoeksplan 2013

2. Budget en uitgaven 2013

Bijlage: Bronnen met onderwerpsuggesties

1. Onderzoeksplan voor 2013

Onderzoeksstrategie 2010-2014

Eind 2009 heeft de Rekenkamercommissie haar Onderzoeksstrategie 2010-2014 vastgesteld. In dit visiedocument hebben wij aangegeven op welke wijze wij onze taak en rol in de raadsperiode 2010-2014 willen invullen. De onderzoeksstrategie bevat een aantal uitgangspunten en criteria voor het vaststellen van de jaarlijkse onderzoeksplanning.

Bronnen voor keuze onderzoeken

Jaarlijks beoordelen wij of de uitgangspunten en criteria in de Onderzoeksstrategie nog actueel zijn, en welke aanvullende bronnen beschikbaar zijn voor een selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen. Voor het onderzoeksplan 2013 hebben wij geput uit de volgende bronnen:

- Suggesties voor onderzoek door raadsfracties van de politieke partijen (bijlage 1).
- Stadsenquête 2011 (bijlage 2).
- Gesprekken met een aantal bewonersverenigingen.
- Rapporten van de Rekenkamercommissie (mogelijke vervolgonderzoeken) (bijlage 3).

Per onderwerp bekijkt de Rekenkamercommissie in welke mate het aan onze strategie voldoet en hoe een onderzoek past binnen de personele en financiële randvoorwaarden van de Rekenkamercommissie.

Mogelijke onderzoeksonderwerpen voor 2013

Voor 2013 hebben we een aantal mogelijke onderzoeksonderwerpen geselecteerd, die wij eerst voor consultatie willen voorleggen bij de Commissie voor de Rekeningen. Dit betreffen de volgende onderwerpen:

1. Subsidies
2. Vastgoed
3. Verbonden partijen
4. Regionaal Investeringsfonds (regionaal onderzoek samen met andere rekenkamers)
5. Ruimtelijk omgevingsrecht (follow-up)
6. Terugblik op de aanbevelingen uit voorgaande rapporten

De geselecteerde onderwerpen lichten wij kort nader toe.

Subsidies

Subsidieverlening is een belangrijk instrument voor de gemeente om de realisatie van beleidsdoelstellingen op gang te brengen, te ondersteunen of te realiseren. Om grip te houden op het subsidiebeleid hanteert de gemeente Leiden een subsidiebeleid dat neergelegd is in de Algemene Subsidieverordening Gemeente Leiden 2012.

Hoewel deze verordening samenhang in de subsidieverlening bevordert, blijft de concrete besluitvorming een in de loop van de tijd opvolgende reeks van individuele besluiten met dito afwegingen op een grote verscheidenheid van beleidsterreinen. Daardoor kan een verbrokkelde en niet overzichtelijke situatie ontstaan die bij de gemeenteraad vraagtekens oproept.

Tijdens de fractiebezoeken is gebleken dat die vraagtekens bij een groot aantal fracties bestaan. Zij missen overzicht en voelen zich daardoor beperkt in de mogelijkheid om kaderstellend en controlerend op te treden. Bij elkaar tezamen genomen, zijn vrijwel alle invalshoeken die het subsidiebeleid kent, genoemd:

- Een overzicht van de subsidies die de gemeente verstrekt ontbreekt.
- Hoe vindt de administratie van subsidies plaats? Wie krijgt wat en onder welke voorwaarden?
- Waaraan worden de subsidies gegeven?
- Om welke bedragen gaat het?
- Wat is de effectiviteit van de subsidies?
- Is er een koppeling tussen de subsidie en bepaalde prestaties?
- Wat is de effectiviteit van de subsidies in relatie tot de beoogde doelen?
- Hoe vindt de verantwoording van het subsidiebeleid plaats?

De Rekenkamercommissie is gevraagd daarnaar onderzoek te doen. Gezien de brede behoefte aan zo'n onderzoek binnen de Raad heeft de Rekenkamercommissie het onderwerp als een van de mogelijke opties opgenomen in haar onderzoeksplan 2013.

Het onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Leiden zal antwoord moeten geven op de volgende vragen.

Beleid

Wat is het beleidskader aan de hand waarvan de subsidies in Leiden worden verstrekt en beoordeeld? Hoe wordt dit kader in de praktijk toegepast binnen de verschillende beleidssectoren? Op welke wijze is geborgd dat het College een samenhangend en over de sectoren heen coherent en consistent subsidiebeleid voert?

Overzicht

Wat zijn de subsidiebedragen die naar de verschillende sectoren gaan? Welke subsidies worden er binnen de sectoren gegeven, aan wie en welk bedrag? Welke subsidies zijn permanent en welke subsidies worden incidenteel gegeven?

Inzicht

Hoe verhouden de gegeven subsidies zich tot het beleidskader en op welke wijze is gewaarborgd dat bij de verstrekking ervan daadwerkelijk aan het kader is getoetst?

Doelmatigheid

- In relatie tot het doel:
Op welke wijze is gewaarborgd dat verstrekte subsidies daadwerkelijk worden besteed aan het daarmee beoogde doel? Hoe is de verantwoording geregeld en vindt er bij permanente subsidies periodiek een doelmatigheidstoets plaats?
- In relatie tot de transactiekosten:
Hoe verhouden de verstrekte subsidiebedragen zich tot de kosten die voor de besluitvorming en de uitvoering van de subsidiebesluiten worden gemaakt?

Effectiviteit

Is er een toets aan de hand waarvan wordt afgewogen of het subsidie-instrument het meest effectieve middel is om het beoogde doel te bereiken? Welk afwegingskader wordt gebruikt bij de besluitvorming over het al dan niet inzetten van het subsidie-instrument?

Vastgoed

Uit een artikel in Binnenlands Bestuur (oktober 2012) blijkt dat volgens gegevens van het Kadaster de gemeente Leiden relatief veel vastgoed in bezit heeft dat geen maatschappelijke functie heeft. Leiden neemt bij de 37 grootste gemeenten in Nederland de 3^e plek in, met ca. 2,5 m² per inwoner. In totaal gaat het om bijna 300.000 m². Op 11 november 2005 heeft het College van Burgemeester en

Wethouders ingestemd met het gefaseerd verkopen van het overtollig gemeentelijk vastgoed. Volgens de jaarrekening 2011 zijn er sinds 2008 inmiddels 37 panden verkocht. Bij een rondgang langs de raadsfracties eind 2012 bleek dat er bij een aantal fracties behoefte is aan meer duidelijkheid over de waarde van de panden zonder maatschappelijke functie en de wijze waarop deze verkocht of verhuurd worden.

Doel van het onderzoek

De Rekenkamercommissie is voornemens om het vastgoed zonder maatschappelijke functie van de gemeente Leiden in kaart te brengen en na te gaan of hier doelmatig mee wordt omgegaan bij eventuele verkoop of verhuur.

Afstemming/afbakening

Het onderzoek zal zich vooralsnog alleen richten op gebouwen. Gestreefd wordt begin 2013 te starten door na te gaan welke gegevens al bij de gemeenten bekend zijn. Naderhand kan eventueel nog een verdiepingsslag worden gemaakt door ook gegevens van het Kadaster op te vragen.

Mogelijke onderzoeksvragen

- Welke beleid voert de gemeente Leiden ten aanzien van haar vastgoed?
- Welk beleid wordt specifiek gevoerd rond het vastgoed dat geen directe maatschappelijke functie heeft (direct toe te wijzen aan gemeentelijke verantwoordelijkheden)?
- Welke waarde vertegenwoordigt het gemeentelijk vastgoed?
- Op welke wijze wordt inzicht gegeven in het gemeentelijk vastgoed?
- In welke mate wordt doelmatig omgegaan met de vastgoedportefeuille, door passende huurbedragen of verkoop van de panden?

Verbonden partijen

Bij een groot deel van haar taken heeft de gemeente ervoor gekozen de uitvoering niet direct zelf te doen maar op afstand te plaatsen, door een interne verzelfstandiging, door uitbesteding of door uitvoering in een samenwerkingsverband met andere gemeenten. In een aantal van deze situaties is sprake van uitvoering door een verbonden partij (een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Leiden een bestuurlijk én een financieel belang heeft). De gemeente loopt dan risico met aan deze partijen beschikbaar gestelde middelen en kan aangesproken worden als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. In alle gevallen is de vraag hoe de sturing op deze organisaties plaatsvindt, op welke wijze geborgd wordt dat de gemeentelijke opdracht adequaat wordt uitgevoerd en hoe risico's in deze worden beperkt.

Doel van het onderzoek

Beoordelen van de effectiviteit van de sturing door de gemeente op taken en verantwoordelijkheden die op afstand zijn geplaatst. In eerste instantie zal de Rekenkamer inventariseren welke "gebonden partijen" er bij de gemeente Leiden bestaan. Per gebonden partij zal nagegaan worden welke spelregels zijn vastgelegd over de wijze waarop de gebonden partij wordt aangestuurd (inhoudelijk en financieel) en welke verantwoordinginformatie van de gebonden partij wordt gevraagd. In de tweede fase van het onderzoek zal bij een selectie van gebonden partijen worden nagegaan hoe de gekozen instrumenten in de praktijk werken.

Afstemming/afbakening

Gegeven het brede scala aan activiteiten en type organisaties zal een nadere keuze in beide grootheden gemaakt moeten.

Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland (Regionaal onderzoek)

In 2013 zullen wij opnieuw participeren in een gezamenlijk onderzoek van de Samenwerkende Rekenkamer(commissie)s in Holland Rijnland. De keus voor een nieuw regionaal onderzoek is gevallen op het Regionaal Investeringsfonds.

Aanleiding

In januari 2006 hebben de Colleges die samenwerken in Holland Rijnland vijf projecten benoemd waarvoor zeer grote investeringen nodig zijn: de Rijnlandroute, de RijnGouwelijn, de noordelijke verbinding tussen de N206 en de A44 of A4, het Offensief van Teylingen voor de versterking van de Greenport Duin- en Bollenstreek en de realisatie van het regionale groenprogramma. Om realisatie van deze projecten dichterbij te brengen heeft het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland een fonds ingesteld dat de middelen beheert die de deelnemende gemeenten als bijdrage aan de vijf projecten opbrengen. Dit fonds (het Regionaal Investeringsfonds – RIF) is in 2008 tot stand gekomen en is ondergebracht bij Holland Rijnland. In zowel de begroting als het jaarverslag van Holland Rijnland wordt onder het programma ‘Bestuur en Middelen’ beperkt aandacht besteed aan het RIF.

In de periode van 2008-2022 storten de deelnemende gemeente gezamenlijk ruim € 140 miljoen in het fonds. Eind 2010 is daarnaast aan gemeenten gevraagd om ten behoeve van het project Rijnlandroute de investering te verdubbelen van € 37,5 miljoen naar € 75 miljoen. De bijdragen aan het fonds maken een substantieel deel uit van de begroting van deze gemeenten. Door verschillende externe oorzaken staat daarnaast de financiële positie van gemeenten onder druk. Voor gemeenteraden is het bovendien niet altijd doorzichtig hoe dit geld precies wordt besteed en welke ruimte er nog is voor sturing en controle.

Doel

Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in hoeverre Holland Rijnland doelmatig en doeltreffend uitvoering geeft aan de taken rond het Regionaal Investeringsfonds.

Onderdeel daarvan is inzicht te krijgen in de bestedingen van het RIF en de mogelijkheden voor gemeenteraden voor sturing en controle.

Reikwijdte en afbakening

De periode van het onderzoek strekt zich uit van 2007 tot heden. De aan het onderzoek deelnemende gemeenten zijn Hillegom, Lisse, Noordwijkerhout, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk¹, Teylingen, Voorschoten en Oegstgeest.

Mogelijke onderzoeksvragen

- Welke taken heeft Holland Rijnland ten aanzien van het RIF en op welke wijze zijn die vastgelegd?
- Welke bestedingen hebben plaatsgevonden en zullen komende tijd plaatsvinden?
- Hoe verloopt de besluitvorming over beleid en beheer van het RIF?
- Hoe is het subsidiebeleid rond de groenprojecten vormgegeven en wat zijn de effecten van dat beleid?
- Hoe is de verantwoording aan de gemeenteraden over de besluitvorming en bestedingen geregeld?
- In welke mate is sprake van een doelmatige uitvoering van de taken?
- Kunnen de raden van de deelnemende gemeenten met de reguliere informatie de sturende en controlerende rol uitoefenen?

---

¹ Onder het voorbehoud dat de raad van Noordwijk hiervoor budget beschikbaar stelt.

- Hierbij wordt aangetekend dat gezien de omvang van het onderzoek niet alle vragen met evenveel diepgang beantwoord zullen worden. Bij aanvang van het project zal een nadere focus worden aangebracht.

Ruimtelijk omgevingsrecht (follow-up)

Het lopende onderzoek betreft een eerste verkenning van de wijze waarop de gemeente Leiden betrokken is bij procedures op dit terrein. Inmiddels is gebleken dat dit onderwerp zowel bij Raadsleden als bij Leidse burgers kennelijk “aanslaat” en tot aanvullende vragen / oproepen leidt aan de Rekenkamercommissie met betrekking tot specifieke casussen. De Rekenkamercommissie overweegt om – indien de uitkomsten van het lopende onderzoek van de Rijksuniversiteit Leiden daartoe aanleiding geven - een vervolgonderzoek in te stellen om het thema burgerparticipatie wat betreft procedures nader te onderzoeken.

Terugblik op de aanbevelingen uit voorgaande rapporten

De Rekenkamercommissie heeft in de afgelopen jaren een groot aantal onderzoeken uitgevoerd. In een aantal onderzoeksrapportages heeft de Rekenkamercommissie expliciet aangegeven dat een vervolgonderzoek na enkele jaren wordt overwogen. Daarbij gaat het met name om de onderzoeken naar parkeerbeleid, onderwijshuisvesting, minimabeleid en schuldhulpverlening. Bij veel onderzochte onderwerpen is het relevant om enige jaren na uitvoering van het onderzoek na te gaan of de conclusies die de Raad getrokken heeft naar aanleiding van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie daadwerkelijk hebben geleid tot een aanpassing van beleid en uitvoering. De Rekenkamercommissie overweegt daarom een gerichte terugblik op de follow-up van de aanbevelingen uit voorgaande onderzoeken uit te voeren.

2. Budget en uitgaven 2013

Het beschikbare budget voor de Rekenkamercommissie wordt jaarlijks door de Gemeenteraad vastgesteld. Voor 2013 is dit bedrag vastgesteld op € 89.000. Dit bedrag is inclusief een incidenteel bedrag van € 25.000 dat per amendement (A120098/2) door de Raad beschikbaar is gesteld bij de Programmabegroting 2013.

Onze ambitie – en door uw Raad geaccordeerd – is om jaarlijks twee volwaardige onderzoeken uit te voeren en daarnaast een klein vervolgonderzoek dan wel een Rekenkamerbrief of andere vormen van rapporteren. Het beschikbare budget stelt ons hiertoe in staat.

Op basis van het beschikbare budget heeft de Rekenkamercommissie de volgende begroting voor 2013 vastgesteld.

Begroting 2013	Baten	Lasten
Budget	64.000	
Incidentele dekking amendement A120098/2	25.000	
Onderzoek 1		28.000
Onderzoek 2		28.000
Bijdrage aan regionaal onderzoek RIF		6.000
Onderzoek Ruimtelijk Omgevingsrecht (Restant)		6.000
Vergadervergoeding		18.000
Overige		3.000
Totaal	89.000	89.000

Bijlage 1: Onderwerpen naar aanleiding van de fractiegesprekken

De gesprekken die de Rekenkamercommissie eind 2012 gevoerd heeft met de fracties hebben veel mogelijke onderzoeksonderwerpen opgeleverd. Hieronder hebben we een lijst opgenomen van de 10 vaakst genoemde onderwerpen. Sommige onderwerpen werden even vaak genoemd. In dat geval hebben we geen prioritering aangebracht, maar hebben we deze in willekeurige volgorde opgenomen in onderstaande lijst. Onderstaand overzicht is daarom geen raadsbrede prioriteitenlijst, maar een overzicht om aan te geven welke onderwerpen door meerdere fracties gesuggereerd zijn (met de daarbij gegeven toelichting).

	Onderwerpen
1.	Subsidiebeleid Meerdere fracties stellen de vraag hoe je als opdrachtgever bij het toepassen van het subsidie-instrument het meest effectief het veld aanstuurt. Is het verstandig te sturen op prestaties of is het beter te sturen op effecten? Wat zijn ervaringen van andere gemeenten op dit gebied? Zou er een jaarlijkse verantwoording mogelijk zijn? Met name welzijn en cultuur worden genoemd. Veel fracties geven aan dat de feiten los wel aanwezig zijn, maar dat het als raadslid heel moeilijk is om uit die losse feiten conclusies te trekken over het beleid. Voor de Raad zou het interessanter zijn als er gekeken wordt naar de doelmatigheid van het beleid. Worden de doelen van de Raad vertaald in het beleid van de gemeente?
2.	Plankosten Er wordt een hiaat bemerkt tussen plannen van de gemeente en datgene wat er uiteindelijk gerealiseerd wordt. Het is moeilijk om als Raad aan het stuur te zitten als er geen zicht is op de concrete uitgaven en de schuif-mogelijkheden. Er kunnen zo geen goede keuzes worden gemaakt. De financiële ruimte is moeilijk in te schatten en geld is in de begroting nauwelijks te vinden. Kernvraag is: Hoe kan de Raad meer invloed uitoefenen op de in de begroting te maken keuzes? Meerdere fracties erkennen dat een deel van het probleem van de plankosten bij de Raad zelf ligt met name bij projecten in de openbare ruimte. Meerdere fracties geven echter aan te verwachten dat op de plankosten toch fors bezuinigd zou kunnen worden.
3.	Holland Rijnland Onderzoek naar de inhoud, schaal en structuur. Hoe tevreden is de gemeente met dit samenwerkingsverband? Met name in verhouding tot de opkomende metropool-structuur.
4.	Publieksparticipatie De vertegenwoordiging in de stad is een punt waar verschillende fracties zich mee bezig houden. De gemeente lijkt vaak niet te worden bereikt door de burger. Hoe zou dit beter kunnen? Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan raadsbrede vergaderingen met de voorzitters van wijkverenigingen; een directere input vanuit de buurten naar de Raad. Ook wordt aandacht gevraagd voor de vele initiatieven van de afgelopen jaren: buurtvouchers, buurtmanagers, etc. Deze initiatieven zijn niet duurzaam geïmplementeerd. Meerdere fracties zouden graag inzicht krijgen in "best practices" in Leiden en in andere gemeenten, zodat er in Leiden ook een goed en blijvend systeem kan worden gecreëerd.
5.	Subsidie; verhouding hoogte subsidie t.o.v. ambtelijke kosten Het is niet duidelijk welk deel van het subsidiegeld aan de beoogde projecten zelf wordt uitgegeven en welk deel neerslaat in kosten bij de gemeente (en dus wordt uitgegeven aan begeleiding/sturing

	<p>door een gemeenteambtenaar). De ratio tussen uitgegeven geld en het door de gemeente zelf bestede geld verschilt sterk tussen subsidies. Het is niet duidelijk waardoor deze verschillen veroorzaakt worden en wat dit betekent voor de efficiency. Ook is onduidelijk hoe de Raad hier eventueel op kan bijsturen/controleren. Wat betekent het als een relatief groot deel van het geld bij de gemeente blijft: is dit inefficiënt of juist effectief omdat door de ambtelijke aansturing meer geld wordt bespaard dan dat het kost?</p>
6.	<p>Gemeentelijk vastgoed De gemeente heeft zeer veel vastgoed in bezit. Bij de verkoop / verhuur van deze panden lijkt er geen beleid te zijn. De indruk bestaat dat panden zonder goed overleg worden verkocht en dat dit niet altijd conform de marktwaarde gebeurt. Sommige partijen lijken een voorkeursbehandeling te krijgen zonder dat ergens na te lezen is waarom. Dit komt onbetrouwbaar over. Is dit het ook of wordt er niet goed gecommuniceerd door de gemeente?</p>
7.	<p>Sport Er is twijfel over het functioneren van het Sportbedrijf. Het gaat om veel fte's en geld. De opbrengsten van sportclubs worden nu niet meegewogen in de sportnota. De fracties zouden graag zien dat hier alsnog inzicht in gegeven wordt.</p>
8.	<p>Gemeenschappelijke regelingen Worden de taken die nu worden verricht door de gemeenschappelijke regelingen, zoals afval inzameling, veiligheid, brandweer, omgevingsdienst, gezondheidszorg, etc. naar wens uitgevoerd? Leveren de regelingen ook echt voordeel op voor de gemeente Leiden en andere deelnemende gemeenten? Welke samenwerkingsvorm is effectief in regionaal verband? Hoe kun je als Raad de controle houden? Servicepunt71 wordt meerdere malen genoemd.</p>
9.	<p>Democratisch gehalte regionaal beleid Sommige onderwerpen lijken niet door alle gemeenten gelijk te worden gedragen. Mensen die spreken in regionaal overleg blijken niet altijd geïnformeerd te zijn of niet namens de gemeente te spreken. Hoe democratisch zijn de samenwerkingsverbanden? Er is weinig zicht op wat er gebeurt.</p>
10.	<p>Decentralisaties Hoe ga je als Raad om met de taken die nu op de gemeente afkomen? Welke taakstellingen komen er op de Raad af? Wat zijn de lokale effecten? Wat zou er verbeterd moeten worden? Wat zijn de voor en nadelen van de verschillende manieren om deze taken vorm te geven? Hoe kan de Raad controleren?</p>

Bijlage 2: Bronnen met onderwerpsuggesties

Stadsenquête 2011 onderdeel Rekenkamercommissie

In de stadsenquête 2011 heeft de Rekenkamercommissie gevraagd naar onderwerpen voor onderzoek. De meest genoemde onderwerpen/problemen waar Rekenkamercommissie onderzoek naar zou moeten doen, als percentage van het aantal inwoners dat een suggestie heeft gedaan, zijn:

Netheid van de stad (afval ophalen, onderhoud straat en dergelijke)	25%
Verkeersbeleid (verkeersveiligheid, bereikbaarheid)	14%
Parkeerproblematiek (zowel in het centrum als in de wijken, de wachttijden, de kosten, etc.)	8%
Efficiëntie en doelmatigheid (gemeentebeleid, functioneren ambtenaren)	7%
RijnGouweLijn (is RGL wenselijk en de vrees heerst dat het meer geld kost dan begroot)	5%
Aanpak overlast	5%
Wonen	5%
Veiligheid	4%
Algemene omgang gemeente met belastinggeld	4%
Bouwprojecten	3%
Beheer openbare ruimte	3%
Openbaar vervoer	2%
Onderwijs	1%
Besluitvorming bedrijventerrein Oostvlietpolder	1%

Bijlage 3: rapporten van de Rekenkamercommissie (mogelijke vervolgonderzoeken)

Raads commissie:	Onderzoek:	Soort onderzoek:	Publicatie:	Beleidssector:
Onderwijs en Samenleving	Onderwijs Onderdak	Onderwijshuisvesting	22 november 2004	Onderwijs
Ruimte en regio	Werk in Uitvoering	Uitvoeringspraktijk leveranciersselectie	24 augustus 2005	Infrastructuur
Ruimte en regio	Quick scan Grondbeleid	Grondbeleid	17 mei 2006	Infrastructuur
Leefbaarheid en Bereikbaarheid	Leiden Schoon	Schone woon-en leefomgeving	9 januari 2007	Leefbaarheid
Werk en Financiën	Van Omslag naar doorstart	Schuldhulpverlening	8 april 2008	Sociale zaken
Leefbaarheid en bereikbaarheid	Raad aan het stuur	Kaderstellende rol van de Raad bij beleidsnota's	3 februari 2009	Bestuur
Onderwijs en Samenleving	Vervolg Onderwijs Onderdak	Onderwijshuisvesting	3 maart 2009	Onderwijs
Werk en Financiën	Minimabeleid de maat genomen	Minimabeleid	16 maart 2010	Sociale Zaken
Leefbaarheid en Bereikbaarheid	Rekenkamerbrief bestuursovereenkomst	Bestuursovereenkomst 2010-2014	27 september 2010	Bestuur
Leefbaarheid en Bereikbaarheid	Parkeerbeleid geparkeerd	Parkeerbeleid	7 oktober 2010	Bereikbaarheid
Leefbaarheid en Bereikbaarheid	Rekenkamerbrief e-dienstverlening	Publieke dienstverlening	4 november 2011	Bestuur
Onderwijs en Samenleving	Leerplichtwet	Naleving leerplichtwet	November 2011	Onderwijs
Onderwijs en Samenleving	Sportbeleid	Sportbeleid en -voorzieningen	Januari 2012	Sport
Onderwijs en Samenleving	Wmo	Wijkgericht welzijn	Januari 2012	Samenleving
Werk en Financiën	Citymarketing	Effectiviteit Citymarketing	November 2012	Economie
Ruimte en Regio	Ruimtelijk Omgevingsrecht	Ruimtelijk Omgevingsrecht	Januari 2013	Ruimtelijke Ordening